

Heinrich Schuckmann

Programma Pentecostale, Quo Rector Universitates Rostochiensis Henricus Schuckman I. D. & Codicis Professor, Ad Debitum Religionis cultum Deo Spiritui Sancto, pia devotione exhibendum, Universos & singulos Reipublicae huius literariae Cives serio exhortatur

Rostochii: Kilius, 1640

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734616392>

Druck Freier Zugang

Ru. Progr 1640

- 1) Johann Quistorp
- 2) Heinr. Schuckmann
- 3) Nicolaus Schütz

PROGRAMMA
PENTECOSTALE,

2
2°
RECTOR
Universitatis Rostochiensis
HENRICVS SCHVCKMAN

J. D. & Codicis Professor,

Ad Debitum Religionis cultum

DEO SPIRITUI
SANCTO,

piâ devotione exhibendum,

*Universos & singulos Republica hujus literaria
Cives seriò exhortatur.*

ROSTOCHII,
Typis NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

ANNO MDC XL.

A facies est hodiernæ fe-
 stivitatis, atq; in istam claritatem
 explicata, ut obstupescere præ
 gaudio, & defœccatâ quadâ dulce-
 dine omnes expleri deceat, quot-
 quot oculos mentis suæ, terrenâ mole sepositâ, in
 magnitudinem elevârunt divinæ Gratix, ex quâ
 non rivulus aliquis, sed fluvij procedunt, deducti
 hodiè in totius Ecclesiæ Sanctuarium: Quid enim
 est; ubi Spiritus Sanctus Deus à Deo effunditur,
 quod resedisse amplius in abyſſo Charitatis, nec
 esse ad mortalium salutem translatum videatur?
 In humanis negotijs, ut sint tutiori loco res ali-
 cujus positæ, pignoribus caveri solet; quibus fide-
 liter asservatis, habet quisquam, undè & promit-
 tere sibi queat Securitatem, & minus dubij de al-
 terius fide concipere. Ipse æternus Deus usq;
 adeo dignatus est facilem se dare humanæ infir-
 mitati, ut possessionem supernarum rerum, quam
 apprehendendam suo tempore Ecclesiæ præsti-
 tuit, (cum posset vel solo nutu eam præstare)
 Arrhabone munitam obfirmatamq; suo Spiritu
 voluerit. Hic Spiritus, uti est infinitæ potentix, ita
 dubitare de favore Dei, deq; cœlestium rerum
 certitudine, quisquis illum fidei mente servat,
 nemini concedit. Sic ergo humana Beatitudo in

faltie

fastigium oportet summæ securitatis sit adducta,
posteaquam gaudere orbis Christianus tanto
tamq; venerabili pignore cœpit. Etsi autem
benignitas hujus Spiritus eò usq; progreditur, ut
altius progredi pro hominum salute non possit;
dolendum tamen est, nec coli illius Numen eâ
devotione, quâ decet; nec intelligi quidem à
plurimis, quanta sit in ipsius præsidio, quamq;ue
immutabilis ad omnium conservationem statuta
necessitas. Inter tot turbas, quas excitat hostis
ex orco, totq; funestas regnorum, imperiorum, di-
tionum ac urbium concussiones, quod Ecclesia,
Scholæ, Republicæ, quod status aliquis salvus
adhuc in orbe supersit, nulli omninò acceptum
ferri, nisi soli Spiritui S. debet, cujus præpotenti
virtute, & admirandâ rerum gubernatione sub-
nixâ continentur omnia. Absq; illo foret, & cun-
ctâ subindè permisceri, & ipsam Universitatem
ad nihilum redire. In homine quicquid boni
datur, atq; à fœcibus perituri mundi secretum,
cujus beneficio accedere propius ad coelestium
naturam, & ludibria terrenæ sortis ex alto quasi
despicere licet; totum illud, quantumcunq; est,
unicum hunc auctorem eumq; efficacissimum
agnoscit. Desistere quidem à tramite pietatis ac
virtutis, inq; securitatis, errorum ac vitiorum præ-
cipitia, quæ ad perniciem trahunt, turpiter delabi

(liquidem ductu sanctissimi Spiritus fieri id nequit) remoto ipsius regimine facilimum fuerit; Contra verò gradum revocare, & ingredi ejusmodi iter, cujus poenitere se neq; præfenti seculo neq; futuro quisquam sentiat, opus profectò est, non in hominum arbitrio aut viribus positum, sed in potentiâ divini Spiritus, qui & errantibus viam monstrat, & manum auxiliarem labantibus supponit. Plantæ, segetes, herbæ, arbores & cœtera humo nascentia, nisi ventorum adflatu refrigerentur, ubi ardore solis exusta flaccescunt, aut si quid noxij ex pravis humoribus conceperunt, vehementiori eorundem agitatione subigantur, tantum abest, ut fructus ferant, quos ferendos Natura præscripsit, ut fuligine potius & uredine magis magisq; infecta, in putredinem resolvantur, quam insequi deinceps extrema corruptio solet. Ipse Aër, nisi flatuum ventilatione purgetur, eam sibi pro varietate exhalationum contraxisse videretur venenatam qualitatem, quâ omnne genus animantium, quibus præstare fomentum debebat, miserè enecaret. Quid igitur futurum arbitrabimur? si intervenire mortaliū coetui suo motu Spiritus Domini renueret, nonnè torpore, atq; exitiali veneno confectum iri omnium mentes, ut vivis Ecclesiæ membris paulatim extinctis mera relinquantur eaq; putrida mundo cada-

cadavera? In obsecundis officij partibus, quæ singulis pro cujuslibet conditione incumbunt, quod tales dantur, qui amore veritatis ac justitiæ, omnibus vitijs & sceleribus frontem obvertant, adeoq; imperterrito animo, quicquid inde molestiarum sibi obvenerit, freti conscientiæ bonitate, quasi eludere sciant; hoc cum suprâ naturæ imbecillitatem sit positum, ab eo proficiscatur oportet, quem Scriptura istam ob causam *consilij & fortitudinis* Spiritum appellat; Is enim scientes reddere in rebus dubijs, constantes in actionibus, animosos in adversis, atq; à varijs mundi & Diaboli technis tutari rectè agentes solus potest. Nostra hoc loco, Cives Academiæ, potissima res agitur; proindèq; devotam gratitudinem & veræ religionis cultum, non his solum ferijs, sed per omnem deinceps vitam, sanctissimo Spiritui tantò ferventior præstemus, pietas jubet, quantò amplior partem in ipsius patrocinio nobis esse sitam intellexerimus. Scholæ & Academiæ, uti sunt hujus Spiritus officinæ; sic in illis, quod gaudeat feliciori successu docentium ac discipulorum labor, quodq; ingenia præparentur ad laudem & virtutem adspirantia, eidem supremo Doctori quàm maximè debetur. Quisquis ergò audeat divinâ ipsius ope sepositâ, pietatis doctrinarumq; studia captare inani persuasionis aucupio, suæ

saluti imponit, nec secus agere videtur, ac si vi-
am noctu investigare sinè lumine sibi sumpserit.
Gloria æterni Numinis scopus esse, sicuti omnibus
actionibus, ità potissimum studijs scholasticis u-
nicè præfinitus debet; ab illo quò longiùs quis
recesserit, eò propius nuncium mississe vitæ lite-
rariæ, ut ut quâ exteriorem conversationem A-
cademicum se gesserit, reapse censebitur. Assè-
qui verò istum scopum, & ad summam Majesta-
tem omnia referre, nisi ductum gloriosissimi Spi-
ritus sequutus, neutiquam quis potest; Absq;
illius dictamine nec novisse quidem licet, quid
conveniat cœlesti gloriæ, nedum ad illustrandam
eam quid faciat, factis exprimere. Quantum igi-
tur non admissio regimine divini Spiritus, profe-
cturum se aliquis in actionibus literarijs credide-
rit, tantum se defecisse sentiet, ex inevitabili quam
fecerit studiorum jacturâ. Quotu quisq; enim
est, qui Academicam vitam sectaturus, aut non lo-
cum dederit Spiritus Sancti præsidio, aut imperi-
um ipsius vitæ improbitate morumq; immodestiâ
impiè excusserit, nunquam is ad solidæ scientiæ
culmen assurget, nec dignus judicabitur bono-
rum calculo, cui concedi in orbe Christiano ho-
nesta statio debeat. Etsi autem quandoq; contin-
git, ut talis quispiam, imprudentium oculis fuca-
tâ eruditione illinitis, in functionem transiliat si-

ve Ecclesiasticam sive civilem, utriq; tamen, nisi ad meliorem frugem redierit, imò sibi ipsimet quin sit exitio futurus, dubium non est. Undè enim tot schismata forent, quibus Ecclesiam disturbari, totq; monstrosa consilia & tortuosa machinationes, quibus dilacerari integras Respublicas dolemus, nisi ab ijs excitarentur, qui umbrâ sapientiæ tumentes, impietatis juxtâ ac iniquitatis telam, quam fuerant, remoto Spiritus Sancti dominio, in Scholis primum & Academijs exorsis, pertexere deinceps, ubi ad altiora proruperunt, & longè lateq; in hominum genus diffondere non verentur. Vobis, Cives Academici, quotquot amore coelestis gloriæ stimulati, adferre aliquandò ad Ecclesiæ & Reipublicæ bonum, non speciem fictæ pietatis ac eruditionis, sed solidam scientiam atq; ex immotis principijs petitam constituistis, vel unica conscientia dictabit, nequicquam feliciter vos acturos, simul atq; Ductorem Spiritum Sanctum procul esse vestris mentibus & actionibus feceritis. Novistis omnes, vel nosse vos decet, cum impietate, proterviâ, nocendi libidine, effræni procacitate, alijsq; vitiosis conatibus, nunquam consistere benignissimum Spiritus Sancti patrocinium, usq; adè, ut aut exuat improbos istos mores, qui quis se illis mancipaverit, aut alterius, qui discedente coelesti Spiritu (prout ipsi per omnia adverbatur)

satur) locum occupare solet; inexplebilem tyrannidem, suâ culpâ necesse sit, admittat. Vobis qui amore purissimi Spiritus ducimini, quam exosum fuerit istiusmodi pravitatis genus, reipsâ ostendetis, si componere ad summi hujus patroni placitum & arbitrium omnia vestra studueritis. In Gentilismo eam habuisse Dijs Tutelaribus reverentiam leguntur, ut designare quicquam, quod ipsis adversum scirent, nefas & piaculum putaverint. Vestrum, Cives Academici, neminem suspicabimur tam abjectissimi esse ingenij, ut miseris gentilibus, extremâ cæcitate constrictis, palmam concedere voluerit, ut quod illi tantoperè sunt averfati, ne honorem fictitij Numinis temerare viderentur, quilibet etiam sub clarâ Evangelij luce, in odium ac contumeliam veri Dei, cui se omnia bona debere sentit, longè minus patrandum sibi statuatur. Beatissimi eritis, qui studia & actiones vestras imperio solius æterni Spiritus flecti ac contineri patiimini. Perditissimi verò, quotquot vitâ nocenter institutâ, unicum hunc sanctissimum Ducem, extrâ quem non alius datur, migrare compuleritis, P. P. Rostochij sub sigillo Rectoratus, feriâ primâ Pentecostes

Anno 1640.

etiam currendi dabat facultatem
lumina in altissimis tenebris erant
in pristinum restituebat aspectu
linguas in eloquium, sermonem
dorum patefactis auribus insinuat
Pollutos ac sparsos maculis rep
velut somno expergefatos ad
Quæ cum historia nobis Evangelium
inculcet, operæ non est ea proli
Satis, imo plus satis est, ut nos ad
ac præstandum cultum præste
variegato vestium luxu, non te
orum nationalium paratu, non
contumeliosis aliorum, quos
STUS non minus quam nostros
tationibus, non canino latratu,
more & boatu, non cruentis ri
niatu, non barbara digladiat
sibus traharum cum tintina
vectionibus, non alijs moribus
quamlibet immani & feræ, quam
literarum studio, quam hu
profidenti, in dè quod caput est
stianismum, spem vitæ æternæ
convenientibus. Videamus
ose caveamus, ne sectatores

m cœca
oculos
torum,
at: Sur
litum: :
mortuos
ocabat,
o anno
censere,
gratias
vario &
onvivi
entis &
CHRIS
st, exagi
ino cla
rino la
a circen
plateas
potius,
ni, quam
cultum,
n, Chri
ferenti,
& studi
e sodales
Plato-